

Προς την κυρία
Τζελίνα Χαρλαύτη,
Διευθύντρια του ΙΜΣ

Αθήνα 16.11.2021

Αγαπητή Τζελίνα,

Σε τέσσερεις ταξινομικές αποστολές τα καλοκαίρια των ετών 2017-2019 και 2021 μαζί με 10-15 συνεργάτες μου (κυρίως μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης αλλά και άλλων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της χώρας) καταγράψαμε και ταξινομήσαμε το ογκώδες αρχείο του Δήμου Σερίφου. Τα χιλιάδες έγγραφα και τα εκατοντάδες κατάστιχα που ταξινομήθηκαν καλύπτουν πολλές πλευρές της ζωής και δράσης των κατοίκων της Σερίφου από τη δεκαετία του 1830 έως τη δεκαετία του 1970-1980, δηλαδή για μια αδιάσπαστη περίοδο 150 περίπου χρόνων.

Ελπίζεται ότι το καλοκαίρι του 2022, σε μια τελευταία αποστολή, θα βρεθεί ο κατάλληλος χώρος για τη φύλαξη και λειτουργία του αρχείου. Τότε θα εγκατασταθεί και ηλεκτρονική βάση δεδομένων με όλα τα ταξινομικά δελτία που προέκυψαν καθ' όλη τη διαδικασία της ταξινόμησης ώστε να είναι εύκολη η αναζήτηση, με λέξεις κλειδιά, ποικίλων θεμάτων. Συγχρόνως, προγραμματίζεται να οργανωθεί μια έκθεση τεκμηρίων με έγγραφα και κατάστιχα που θα καλύπτουν πολλές όψεις της ζωής στη Σέριφο επί δύο περίπου αιώνες.

Με βάση τα αρχειακά τεκμήρια που εντοπίσαμε η ιστορία της Σερίφου και των κατοίκων της εμπλουτίζεται σημαντικά και δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για μια ουσιαστική μελέτη της. Και αυτή η ψύχραιμη και με ιστορικά κριτήρια μελέτη θα βοηθήσει στη διαμόρφωση μιας ιστορικής μνήμης που δεν θα στηρίζεται σε αποπροσανατολιστικά στερεότυπα αλλά σε ουσιαστική γνώση του παρελθόντος και επομένως σε μια πιο ξεκάθαρη και υπεύθυνη αντιμετώπιση των ποικίλων προβλημάτων του παρόντος.

Αρκετά από τα τεκμήρια που συναντήσαμε θα μπορούσαν, αν μηχανογραφηθούν, να αποτελέσουν βασική προϋπόθεση για περαιτέρω έρευνες και μελέτες. Συγχρόνως, θα προσελκύσουν και ποικίλους, μη ειδικούς, ερευνητές, που θα αναζητήσουν σε αυτά τους προγόνους ή άλλα ιστορικά στοιχεία. Μια εικόνα τού πόσο χρήσιμες είναι αυτές οι μηχανογραφήσεις, φαίνεται από τις βάσεις δεδομένων για την Ερμούπολη, Κέα, Αμοργό που είναι ήδη ανηρτημένες στην ηλεκτρονική διεύθυνση του ΙΜΣ: cities.ims.forth.gr

Παραθέτω τις πηγές που κατά προτεραιότητα θεωρώ ότι θα ήταν χρήσιμο να μηχανογραφηθούν και σημειώνω ότι το συνολικό ποσό της αμοιβής για την πραγματοποίηση της μηχανογράφησης τους ανέρχεται σε 15.000 ευρώ καθαρά (χωρίς την επιβάρυνση του ΦΠΑ). Αν εγκριθεί αυτή η μηχανογράφηση, οι πηγές αυτές θα παραδοθούν με τη μορφή βάσεων δεδομένων, όπου η αναζήτηση ονομάτων, τόπων, εννοιών κλπ. θα είναι εύκολη.

1. Οι αναλυτικές απογραφές των κατοίκων της Σερίφου του 1870 και 1879: Πρόκειται για απογραφές που διενήργησαν σπίτι προς σπίτι και κατά οικογένεια εκπρόσωποι του Δήμου. Καταχωρίζονται σ' αυτές πλήθος στοιχείων (οικογενειακές σχέσεις, επαγγέλματα, κατανομή κατοίκων στον χώρο κλπ.). --αμοιβή 4.000 ευρώ
2. Εκλογικοί/βουλευτικοί κατάλογοι του Δήμου και της Κοινότητας Σερίφου των ετών 1855, 1864, 1877, 1883, 1910, 1914, 1928, 1945 καθώς και της Κοινότητας Μεγάλου Λειβαδίου (1914, 1928, 1945, 1946) --αμοιβή 3.000 ευρώ

3. Το Μητρώο Αρρένων του Δήμου και της Κοινότητας Σερίφου (γεννηθέντες από 1829-1920), καθώς και της Κοινότητας Μεγάλου Λειβαδίου (γεννηθέντες από 1849-1925) –αμοιβή 2.000 ευρώ
4. Καταλόγους (δεκαετίες 1830-1850) που κατήρτιζε ο αστυνόμος Σερίφου, όπου καταγράφονται όσοι ζήτησαν διαβατήριο για να μεταβούν εκτός της Σερίφου. Μεταξύ των άλλων σημειώνεται η ηλικία τους, το επάγγελμά τους και ο τόπος προορισμού. –αμοιβή 2.000 ευρώ
5. Το Δημοτολόγιο της Κοινότητας Μεγάλου Λειβαδίου που καταρτίστηκε το 1914 --αμοιβή 2.000 ευρώ
6. Μεταγραφή και σχολιασμός 30-40 περίπου εγγράφων του 19ου αιώνα, ενδεικτικών της κοινωνικής πραγματικότητας στη Σέριφο την εποχή αυτή (μερικά από αυτά θα αφορούν τα μεταλλεία) –αμοιβή 2.000 ευρώ

Οι πηγές αυτές για να μηχανογραφηθούν με τις επιστημονικότερες προδιαγραφές προϋποθέτουν άτομα που διαβάζουν χειρόγραφα του 19ου αιώνα, έχουν γνώσεις ιστορίας και ιστορική ευαισθησία. Έχω την τύχη να διαθέτω τέτοιους συνεργάτες που εκπονούν ή ολοκλήρωσαν μεταπτυχιακές σπουδές ή εκπονούν διδακτορικά. Είναι, πιστεύω, μια ευκαιρία να εκμεταλλευτούμε τη διαθεσιμότητά τους, που είναι έντονη αυτή την περίοδο της κρίσης, για να μηχανογραφήσουν, υπό τη δική μου καθοδήγηση, τις πηγές αυτές έναντι μιας αμοιβής που θα τους επιτρέψει να συνεχίσουν τις σπουδές ή την έρευνά τους με λίγο λιγότερα οικονομικά προβλήματα.

Είμαι βέβαιος, αγαπητή Τζελίνα, ότι εσύ και οι υπόλοιποι συνάδελφοι του ΙΜΣ θα αντιμετωπίσετε με ευαισθησία μια πρόταση που θα αναδειξεί βασικές πηγές της ιστορίας της Σερίφου και συγχρόνως θα διευκολύνει νέους ερευνητές να συνεχίσουν το έργο τους.

Με φιλικούς χαιρετισμούς

Χρήστος Λούκος